

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščenice in upokojeence.

S. Č.:

Ali obstoja pri nas problem razdolžitve?

Naslednji tehtni članek znanega železničarskega združnega delavca zasluži, da se seznanijo z njim vsi naši bralci, ki sicer ne bero ljubljanskega mesečnika »Zadrukar«, kjer je ta članek izšel.

»Že večkrat sem pisal v »Zadrukarju« ob priliki kritike nad odtegotvanjem 10 in 5 Din za Zvezo nabavljajnih zadrug, da negiramo za Slovenijo problem razdolževanja našega uradništva. So sicer nekateri zadolženi in prezadolženi, toda v Sloveniji, sem trdil, da imamo dovolj denarnih zavodov, ki dajo rade volje posojila, ki niso dosti dražja, kot v naši Kreditni zadrugi.

Pa sem premalo poznal razmere, ko sem to izrekel in napisal. V naši (t. j. ljubljanski železničarski, op. ur.) Kreditni zadrugi dobivamo večkrat prošnje, naj bi naša hranilnica dala posojilo za to, da poplača železničar svoj dolg v drugem denarnem zavodu, kjer plačuje in plačuje že leta, pa se mu dolg skoro nič ne zmanjša, vse gre na obresti. In je pri nas obrestna mera 9% — v konkretnem denarnem zavodu (zadruga!) pa po 10%! Kako je to mogoče? Raziskali in preračunali smo par slučajev. Evo vam jih:

Najprej vzamem primer, da bi bile tudi v naši Kreditni zadrugi obresti po 10% — da se lahko točno primerja in nazorno pokaže računanje obresti

Denarni zavod zaračuna in pobere obresti za pol leta vnaprej, v danem primeru kakor tudi pri nas. Toda pri nas je to samo formalnost, način računanja, ter se nasprotno povrnejo, oziroma vpišejo v dobro obresti od vplačil v nadaljnjih mesecih po isti obrestni meri (9%). — V konkretnem slučaju pa si je zaračunal denarni zavod za pol leta obresti vnaprej, ter ne upošteva tega, če je plačeval dolžnik svoje obroke sproti, v mesečnih obrokih. Pri posojilu 19.000 Din, ki ga je vzel naš član dne 20. aprila 1928, v nekem denarnem zavodu po 10% in skoro redno odplačeval mesečno 500 Din — znaša razlika v tem računanju obresti celih 1054.80 Din (pri nas bi bil plačal 3739.19 Din, tam pa je plačal 4793.99 Din) — in poudarjam pri enaki obrestni meri 10%. Naša kreditna zadruga računa pri izplačilu posojila določene upravne stroške, poleg tega 1/2% od zaprosenega zneska. V tem primeru bi znašali vsi upravni stroški enkrat za vselej 111 Din.

Prej omenjeni denarni zavod pa si zaračuna, kakor je to precej običajno, vsake pol leta 1/2% kot upravne stroške od vsakokratnega stanja dolga. In znese to v tem primeru že 1271.76 Din ali 1160.70 Din več kot pri nas. Odplačal je šele polovico svojega dolga in bo plačal na teh stroških še najmanj 700 Din. Imamo do danes, to je po triletnem plačevanju, že razliko 2215.56 Din.

Denarni zavod pa se ne zadovolji samo s poroki. Zahteva tudi, da se dolžnik zavaruje pri zavodu, ki ga priporoča, in ga stane to do danes 1916.70 Din. Znaša tedaj razlika za našega železničarja, ki se hoče skopati iz dolga 19.000 Din — v treh letih celih 4132.26 Din, ali ca. 120 Din mesečno.

Pri obrestni meri naših 9% in tam 10% znaša ta razlika že 5076.65 Din ali 1690 Din na leto. Pri nas bi bil odplačal svoj dolg že letos — tam bo plačeval po 500 Din mesečno še ca. 3 leta.

Imamo pa še druge slučaje, n. pr.: Posojilo 20.000 Din, najeto 29. aprila 1926., mesečni obroki po 4 do 500 Din, obrestna mera začetkoma 14% — nato 12—11%! Zavarovalnine ni več plačeval. Odplačal je mož skupno 21.211 Din! Na obrestih in upravnih stroških so zaračunali v 5 letih 10.925.56 Din, na kapital je šlo samo 10.286 Din, in njegov preostali dolg je znašal po 5 letih 9880.50 Din, mesto 3999.13 Din v naši kreditni zadrugi. Tedaj čista izguba 5881.37 Din ali skoro 1200 Din letno.

Šlo ni tu za lahkomišeln dolg, temveč za doto hčerki.

Takih slučajev prezadolžitve sicer nimamo mnogo, toda kolikor jih je, je naša dolžnost, da pomagamo našemu bližnjemu. In v takih slučajih mu kreditna zadruga več pomaga kot nabavljajna.

Še eno prednost ima naša kreditna zadruga: obroki, odplačila, se odtegujejo pri plači in dolg se enakomerno odplačuje gotovo prej kot pri neprisiljenem odplačevanju v denarni zavod.

Kako delajo in računajo denarni zavodi v splošnem, ne vem, in ni ta članek pavšalno obrekovanje, temveč samo konkreten primer za neko posojilnico v Sloveniji, kateri pade marsikdo v roke.

Kličemo zato našim železničarjem: Nalagajte svoje prihranke v našo kreditno zadrugo!

Mariborski profesorski kongres.

Kot smo na kratko že poročali, je bil dne 8. julija otvorjen v Narodnem domu v Mariboru XII kongres Jugoslovanskega profesorskega združenja. Zborovanja se je udeleževalo nad 200 odposlancev iz vseh krajev države.

Za predsednika kongresa, katerega je otvoril predsednik glavnega odbora v Beogradu, prof. Nedeljko Divac, je bil izvoljen prof. dr. Rudolf Pečovnik. Pri otvoritvi so bili zastopniki Nj. Vel. kralja, kr. banske uprave, prosvetnega in trgovskega ministristva, mariborske občine itd.

Iz poročila predsednika glavnega odbora je posneti, da je društvo v minulem poslovnem letu prav živahno se udeleževalo. Udruženje šteje nad 3000 članov. Članstvo stalno narašča, zlasti v beograjski in zagrebški sekciji. Po številu pododborov in članov je pregled naslednji: beograjska sek-

cija ima 103 pododbove z 1711 člani, zagrebška 55 pododborov s 675 članov, ljubljanska 14 pododborov z 266 člani, sarajevska 19 pododborov z 248 člani, splitska pa 7 pododborov s 101 članom. Skupaj je torej 196 pododborov in 3001 član. Lani je bilo v organizaciji samo 2628 članov, torej je porast članstva prav znaten.

Delo organizacije je bilo v prvi vrsti namenjeno izboljšanju gospodarskega položaja profesorskega stanu in razvoju srednjega šolstva. Mnogo se je trudila glavna uprava, da je položaj srednješolskih profesorjev tudi po novem uradniškem zakonu ostal zadovoljiv in enak položaju drugih državnih uslužbencev z isto šolsko izobrazbo. Glede določb novega zakona o napredovanju in prevedbi profesorjev je društvo interveniralo pri prosvetnem ministristvu in našlo

polno razumevanje. Prav tako je posredovalo zaradi izenačenja prejemkov veroučiteljev s prejemki drugih profesorjev. Tekom leta bo ugodno rešeno tudi vprašanje reaktiviranja predčasno upokojenih profesorjev.

Po uveljavljenju novega uradniškega zakona je organizacija obravnavala spremembo pravil po novih določilih. Akcija za zgradbo profesorskega doma v Beogradu je bila zelo živahna. Udruženje je uvedlo prisilne članske prispevke, ki progresivno znašajo od 3 do 16 Din na mesec. Dolej je nabralo za stavbni sklad že nad 800.000 Din, nadaljnjih 400.000 Din je pa že zagotovljenih, tako da bo konec leta stavbni sklad znašal najmanj 1.2 milijona. Zato se bo spomladi že pričelo z graditvijo doma, ki je proračunan na 2.000.000 Din stroškov.

Posebno pozornost je posvečalo udruženje splošnemu izenačenju terminologije, katero bo že letos pričelo uvajati prosvetno ministristvo. Organizacija je v stalnih zvezah z Mednarodnim profesorskim združenjem in se po odposlancih udeležuje mednarodnih kongresov.

Dne 8. julija se je kongres nadaljeval in je bila sprememba pravil, popravljenih v smislu §§ 76. in 345. uradniškega zakona, sprejeta. Društvo se bo imenovalo »Jugoslovansko profesorsko društvo« in bo sedež organizacije v Beogradu. Redni član društva more postati vsak profesor na zakonito priznani srednji ali tej enaki sorodni strokovni šoli.

Plače državnih uradnikov in drugih.

Iz berlinskega lista »Der Warte- und Ruhstandsbeamte« posnemamo članek, katerega je priobčil pod naslovom »Uradniške plače in gospodarstvo« članek objavljamo, ker so naše razmere — dasi neznatne — vendar v bistvu povsem enake nemškim in je koristno, da se resnice, katere vsebuje ta članek, večkrat ugotove zaradi primerjanja. Članek se glasi v prevodu:

»Po vsi Nemčiji gre glas o potrebi največjega varčevanja. V gospodarskih krogih mislijo pri tem seveda skoro izključno na javno upravo in na osebnostne izdatke za uradništvo.

Kako pa je z osebnimi izdatki v nedržavnem, zasebnem gospodarstvu samem?

Pri Hamburg-Amerika Liniji prejema generalni direktor Cuno letno plačo v višini 600.000 mark, direktorji pri industrijski družbi za barvila (I. G. Farben) 500.000 mark, direktorji jeklarske zveze (Stahlwerkbund) 180.000 mark. Marka je bila vredna približno 13.50 Din; op. uredn.)

Pri meničnem združenju (Beweis-Wechsel-Konzern) v Augsburgu je bil leta 1914.: en ravnatelj z 12.000 RM, trije prokuristi po 6000 RM, leta 1925. pa 1 direktor s 60.000 RM, 2 direktorja s plačo po 30.000 RM, 6 prokuristov vsak po 9000 RM nimesec.

Zedinjene tekstilne tovarne (Vereinigte Textilwerke A. G.) dovoljujejo svojemu direktorju, da vzame na leto do 1 milijona RM za svoje svrhe iz podjetja. Neki drugi ravnatelj tega podjetja je zahteval v neki tožbi naslednje: letno plačo 100.000 RM, davčno odškodnino 25.000 RM na leto, odškodnino za različne stroške 10.000 RM, razne druge gratifikacije 15.000 RM in kot član načelstva še 24.000 RM na leto.

Kölnski višji župan dr. Andenauer se je napram zvezi gospodarskih podjetij v Kölnu (Wirtschaftsverband) izrazil tako-le: »Neko veliko podjetje je pred vojno imelo 11 ravnateljev s plačo od 1000 do 2000 RM

Društvo ima sekcije s pododbori v vseh večjih mestih. Osrednji društveni odbor je sestavljen iz predsednika, 2 podpredsednikov, 2 tajnikov, blagajnika, knjižničarja in 8 odborikov, ter vseh predsednikov sekcij. Osrednji odbor se voli za dobo 2 let, in sicer na rednih letnih kongresih.

Društvo ima ta čas 5 sekcij. Beograjska obsega dunavsko, moravsko, vardarsko in zetsko banovino, zagrebška sekcija ozemlje savske, ljubljanska sekcija ozemlje dravske banovine, sarajevska sekcija obsega drinsko in vrbasko, splitska sekcija pa primorsko banovino. Od vplačane članarine ostane sekcijam 60%, v osrednjo blagajno gre pa 40%.

Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni postavljeni kandidati na izpraznjena odborniška mesta, in sicer za podpredsednika prof. Boško Bošković in Katica Gjivočič.

Ko je kongres sprejel še resolucijo, ki vsebuje najvažnejše težnje in stanovske zahteve profesorjev, je predsednik zborovanja prof. dr. R. Pečovnik zaključil vzorno potekli občni zbor.

Ob profesorskem kongresu je bila v mariborski kazini prirejena lepo uspela umetnostna razstava akad. slikarja prof. Ivana Kosa in pa razstava mariborskega tiska. To sta organizirala gg. Janko Glaser in prof. Baš. Zborovalci so napravili več izletov po mestu in v okolico in v druge kraje Slovenije. L. A.

na mesec za vsakega in 1/2 letno nagrado, ki se je izplačevala ob letnem računskem zaključku vsakemu v znesku po 3000 do 4000 RM. Danes zaposluje isto podjetje 26 ravnateljev, ki prejema plačo od 4000 do 5000 RM na mesec.

Državno statistično letno poročilo navaja 11.344 delniških družb. Če vzamemo na posamezno povprečno 10 članov nadzornega odbora je torej na Nemškem vsega skupaj približno 113.400 članov nadzornih svetov. Nadzorstveni člani pa prejema na leto pri:

Deutsche Bank	10.000 RM
Dresdener Bank	10.000 "
Mannesmannwerke	11.000 "
Vereinigte Stahlwerke	12.000 "
Siemens & Halske	42.000 "
I. G. Farben	64.000 "
I. A. R. W.	70.000 "

Prvih 5 članov nadzornega sveta pri tekstilnih tovarnah družbe Vereinigte Glanzstofffabriken pa prejema po 160.000 RM na leto.

Dočim gospodarska podjetja v primeri s predvojno dobo delajo z znatno višjimi stroški, k čemur tako nagrajevanje njihovih vodilnih funkcionarjev ne pripomore v zadnji vrsti, so stroški za javno upravo še danes približno isti kakor leta 1913.

Dunajsko glasilo osrednje zveze avstr. javnih nameščenecv »Reichsverband«, iz katerega smo prevzeli prednje, dostavlja: »Zelo zanimivo bi bilo za avstrijske zvezne nameščenice, če bi imeli na razpolago tudi oni slične podatke iz zasebnega gospodarstva, da bi vedno iznova se ponavljajočemu očitku z določene strani, da so uradniški prejemki previsoki, mogli uspešno se upreti.«

Prepričani smo, da so — mutatis mutandis — razmere tudi v naših privatnih gospodarskih podjetjih sorazmerno slične, kakor so v Nemčiji. Tu in v nebrzdanem egoizmu posameznih producentov in trgovcev je iskati glavni vzrok naše gospodarske krize.

Kmetovalec, ki tvori ogromno večino prebivalstva in je kot najproduktivnejši element podlaga državnega blagostanja, trpi pod tem neurejenim in prekomernim egoističnim izkoriščanjem,

vse plasti ljudstva, ki žive od svojega dela, umskega in ročnega, so pa v pravem pomenu besede žrtve teh nezdravih izrodov brezobzirne materialistične povojne dobe.

Varčevanje na pravem kraju.

Graško uradniško glasilo »Festsoldaten-Zeitung« objavlja članek, ki bo zanimal tudi naše bralce, kateri poznajo še kolikor toliko prejšnje in sedanje avstrijske razmere. Članek se glasi v izvlečku:

»Ni dvoma, da bi bilo mogoče v Avstriji na raznih poljih in v raznih strokah uprave neverjetno mnogo prihraniti in sistem, ki bi v tem pogledu smotreno in pogumno začel, bi brezpogojno našel zaščeno podlago varčevanju, preden bi zmanjšal prejemke uradništvu, posebno še na tak način, kakor je zamisljen in ki je kolikor mogoče nesocialen.

Po časopisnih poročilih je finančni minister prav brez skrbi izjavil dne 12. junija v proračunskem odseku, kjer je bilo čuti pritožbe zaradi prevelikega števila osebja v osrednjih zveznih uradih, da — koliko mu je znano — število najvišjih dostojanstvenikov (sekcijjskih načelnikov) ta čas v ministrstvih ni znatno višje, kot je bilo pred vojno.

Oglejmo si samo njegovo področje, to je finančno ministrstvo: finančni minister je ugotovil število 134

višjih uradnikov, pri staležu 142 uradnikov. Po shematizmu iz leta 1914, torej neposredno pred vojno, je pa bilo v tedanjem avstrijskem finančnem ministrstvu za vso Avstrijo to stran Litve 7 sekcijjskih načelnikov, 23 ministerijalnih svetnikov in 19 sekcijjskih svetnikov. Po službenem razporedu za leto 1931. je pa sedaj v finančnem ministrstvu 1 ministerijalni direktor, 5 sekcijjskih načelnikov, 73 ministerijalnih svetnikov, 42 sekcijjskih svetnikov itd.

Če še pomislimo, da je tedanje upravno področje obsegalo prebivalstva približno 50 milijonov duš, s čisto različnimi upravnimi ozemlji — na primer Češka, Galicija, Dalmacija in Tirolska — se nam navedbe finančnega ministra ob sedanjem številu avstrijskega prebivalstva, ki je znižano približno na petino prejšnjega, morajo zdeti zelo čudne, ker mu na primer trikratno zvišanje ministerijalnih svetnikov prav nikakor ne pade v oči. In če je tako v finančnem ministrstvu, tudi v drugih ne bo bolje. Sicer bi pa s službenim razporedom za tekoče leto lahko povsod to nesoglasje dokazali.

Omejitev odtegotovanja za državne terjatve od plač upokojencev.

Finančni minister je pod št. 28.521/I. od 12. maja izdal naslednjo rešitev, katero zaradi velike načelne važnosti za vse upokojene državne uslužbence objavljamo v doslovnem prevodu:

»Dogaja se, da državni upokojenci zaradi napačnega uporabljanja zakonskih predpisov, s katerimi so urejene osebne in rodbinske draginjske doklade, prejmejo iz državne blagajne več, kot jim pripada po zakonu in se mora zato z upravnimi prepovedmi na njihove pokojninske prejemke izterjati preveč izplačana jim vsota, zaradi česar pridejo taki upokojenci v težaven položaj, ker jim za življenje ostane manj kot polovica skupnih pokojninskih prejemkov.

Ker je v §§ 94. in 264. uradniškega zakona od 31. marca 1931. predpisano, da se za državne terjatve more po upravni poti staviti prepoved do 30% pokojninskih prejemkov, je dopuščeno v zakonu, da se ob predpisovanju upravnih prepovedi ne določi maksimalni odstotek.

Z ozirom na to, zaradi olajšanja gmotnega položaja takih upokojencev

in v soglasju z g. predsednikom ministrskega sveta rešujem:

1. da se za poravnanje pomotoma izplačanih vsot osebne in rodbinske draginjske doklade more prepovedati 10% pokojnine in osebne doklade, ne glede na veličino državne terjatve, to pa samo v tistih primerih, kjer se je pomotoma izplačilo upokojencu izvršilo brez njegove krivde, in

2. da se izvrši pregled že odredenih upravnih prepovedi te vrste in se prepoved zniža na 10% pokojnine in osebne draginjske doklade.

Z odločbo splošne seje od 5. junija 1931., št. 52.016 je glavna kontrola izrekla, da s to rešitvijo soglašajo.

Na podlagi te odločbe se bodo premnogim upokojencem, ki so često brez sleherne svoje krivde prejeli na draginjskih dokladah več, kot bi jim pripadalo po predpisih, odtegljali znatno znižali, s tem pa se jim bo možnost preživljanja zelo olajšala.

Oblike kemično čisti, barva, plilsra in ilka tovarna J O S . R E I C H .

Balzacovo ljubavno potovanje.

Honoré de Balzac se je rodil v Toursu leta 1799. Kot pisar pri notarju si je navzel veselja do debelih šal, kakršne pogosto srečujemo v njegovih romanih. Pozneje se je pridružil nekemu tiskarju, toda vsi lepi načrti so se jima izjalovili. Po glavi mu roji misel o zaslužku, izmišlja si naklepe, kako bi zaslužil. Leto dni pred smrtjo (umrl je leta 1850.) splošno namero, da bi uvedel iz Poljske 60.000 hrastov v Francijo, pri čemer bi spravil 1.200.000 frankov v žep. A ni imel smisla za kupčijo. Nakopal si je samih dolgov. Pač pa mu je bila dana izredna domišljija, s katero je prikazal v romanu sodobno družbo, vneto za denar.

Da bi se izvlekel iz dolgov, je neprestano delal. Takoj po večerji — ob šestih — je legel spat, opolnoči pa je vstajal, pil kavo in pisal vse dopoldne. Da ga ne bi premagal spanec, je često držal pod mizo noge v škafo mrzle vode. Tako je v dvajsetih letih dovršil Človeško kome, dijo: mogočno delo, kakršnih ne premore dosti prejšnje stoletje. Ta Comédie humaine vsebuje prizore iz zasebnega življenja (Polkovnik Chabert, poslovenjen, Očka Goriot), iz pokrajine (Emilija Grandetova), iz Pariza (César Birotteau), iz politike, vojaščine itd. Potem filozofske in analitične študije. Poskušal se je tudi v gledališču (v ljubljanski drami smo lani

videli Mercadeta): to stran njegove proizvodnje je letos v francoščini obdelal v obširni doktorski tezi Dušan Milačič; dalje v povestih, od katerih so v rokopisu poslovenjene »Contes drolatiques«.

Kritika mu očita nedostatek sloga in pogostni patos. Tudi nima smisla za naravo. V tem je čisto klasičnega kova. Zanimajo ga v prvi vrsti človek, katerega slika z izredno krepkimi potezami. Brez primere dobro ume označiti svoje osebe z okolišjem, koder živijo. Tako je Balzac mogel veljati za očeta sodobnemu realizmu, dasi je v bistvu silno romantičen. O tem pričajo tudi Pisma na tujko (Lettres à l'Etrangère), na gospo Hansko, v katero se je zaljubil od daleč in ki je pozneje postala njegova žena.

V naslednjem podamo po Marcelu Bouteronu popis njegovega ljubavnega potovanja, ki ga je vodilo leta 1835. iz Pariza na Dunaj, kjer je tedaj živela oboževana nepoznanka.

Kot markiz Honoré Balzac d'Entragues — ta ponosni naslov si je nadel našel za to potovanje — je prišel veliki pisatelj na Dunaj, da vidi žensko, ki mu je bilo usojeno, da jo je ljubil že dve leti in da jo bo še ljubil vsa leta do konca svojega življenja. On, ki je s svojim kot kirurgov nož ostrim, razparajočim duhom odkrival vso budalost, domišljavost in

Uvrstitev zvaničnikov finančne kontrole v periodske poviške.

V tem vprašanju je obči oddelek finančnega ministrstva izdal pod št. 27.651/I. od 18. junija t. l. naslednje pojasnilo:

»Po § 255. uradniškega zakona pripada uslužbencu v skupini, za katero so določeni periodski poviški, ti isti povišek, do katerega ima pravico po letih, katerega je učinkovito odslužil v skupini, v kateri ga je zakon našel.

Ker je s tem zakonskim predpisom točno določeno, da se uslužbenec mora prevesti v skupino in periodski povišek, do katerega ima po učinkovito v ti skupini odsluženem času pravico, je bilo treba tudi razporeditev tako izvršiti, da se morajo te skupine računati šele od 1. septembra 1923. dalje, ker do tega časa pri zvaničnikih in služiteljih skupin sploh bilo ni.

Vendar ima ta oddelek poročilo, da je neka finančna direkcija razporedila zvaničnike finančne kontrole v take periodske poviške, ki jim ne pripadajo, ker je kot temelj za določitev

poviškov vzela tudi čas, odslužen pred 1. septembrom 1923., dasi za te uslužbenec v tem času po nobenem zakonu niso bile določene skupine.

Z ozirom na to poročilo naroča nadalje finančno ministrstvo, naj se v vseh sličnih primerih na novo izvrši razporeditev, pri čemer se mora upoštevati samo doba, odslužena po 1. septembru 1923.

Kako je pa postopati glede razvrstitve, oziroma priznavanja periodskih poviškov pri uradnikih sploh, kjer so skupine postojale tudi že pred 1. septembrom 1923. in kjer ni težko določiti, koliko časa je vsak uradnik v isti, oziroma ustrezni skupini, navedeni razpis ne vsebuje nobenega navodila, oziroma pojasnila.

Po prednjem navodilu torej v smislu § 50. uradniškega zakona noben zvaničnik pred letom 1932. sploh ne more napredovati v višjo skupino, ker bo šele s 1. septembrom 1932. predpisanih 9 let v sedanji skupini.

Uradniško pravo v praksi.

Obveznost utemeljevanja upravnih odločb. Na tožbo nekega uslužbenca zoper odločbo, s katero se mu neka prejšnja vojaška služba ni vrščunala, je razsodil državni svet pod številko 38.876/30 od 31. decembra 1930., da je izpodbijana rešitev nepravilna. To je utemeljeval takole: »Ko je minister izdal izpodbijano rešitev, s katero je odbil tožiteljevo zahtevo, naj se mu doba v bivši avstrogrski armadi odslužena med vojno, prizna v državno službo, se v rešenju ni skliceval na noben zakonski predpis, kar bi bil po zakonu moral storiti, da bi se moglo premotrivati, na kakšnem zakonskem temelju je minister tožiteljevo zahtevo odbil. — Po tem se mora izpodbijana rešitev na temelju čl. 26. zak. o drž. svetu in uprav. sodiščih kot nepravilna razveljaviti itd.« — To načelno stališče državnega sveta je velikega pomena, ker implicite vsebuje zahtevo, da morajo biti vse odločbe upravnih oblastev

vselej točno utemeljene z zakonskimi predpisi. S tem bi se prizadetim izpodbijanje event. nepravilnih odločb znatno olajšalo.

Potrdila občin državnim uslužbencem. Po točki 9., čl. 6. taksnega zakona so prosta takse vsa potrdila, katere izdajajo občinska oblastva državnim uslužbencem o tem, da stalno prebivajo v občini, da njihovi otroci nimajo lastnega zaslužka, da niso poročeni, da bivajo v skupnem gospodarstvu s prosilcem in da jih imenovani vzdržuje. Taksna prostost pa velja le, če je v potrdilu po predpisu čl. 7. taksnega zakona jasno označeno, komu in v kakšen namen je bilo potrdilo izdano. Če se je izdalo na zahtevo oblastva, je treba navesti številko in datum tega spisa. V vsakem primeru je pa treba dostaviti, da se potrdila ne sme uporabljati brez takse v noben drug namen, razen navedenega.

Vestnik.

Iz uradniškega tiska. Odbor dravske sekcije »Udruženja poštinih, telegrafskih in telefonskih uslužbencev kraljevine Jugoslavije« v Ljubljani (UPU) je sklenil, da postane »Poštni glasnik«, katerega je doslej izdajal poseben konzorcij, spet oficijelno glasilo dravske sekcije UPU. Zato odgovarja le-ta odslej tudi za smer lista. — Ker se s tem ukrepi ne strinja, je dosedanji urednik »Poštnega glasni-

ka«, g. Josip Jakšec, ki je dolgo let list vodil z veliko sposobnostjo in ga povzdignil do visoke stopnje, odločil uredniške posle. Za urednika je bil postavljen nato predsednik sekcije, g. Jožko Čampa.

Napredovanja v poštni stroki. V vsi državi je po časopisnih vesteh napredovalo v zadnjem času okrog 500 poštinih uslužbencev, od teh v naši banovini sami nad 100. Napredovali

vso zlobo svoje dobe, se ni plašil smešnega beska tega naslova, samo da bi bil v krogih svoje ljubice »nje vreden«. Čeprav je ime Balzac že tedaj pomenilo več, nego vsi naslovi cesarskega mesta, Zakaj vsakdo je poznal njegova dela, jih imel v svoji knjižnici, vsakdo je hotel pozdraviti pisatelja v svoji hiši: kancelar knez Metternich in kneginje Schwarzenbergova, Schönburgova, Apponyjeva in vse ostale.

Pesnik-heroj ni zametaval bleščečega nakitja. Med pripravami za to vožnjo je njegov račun pri pariškem zlatinarju narasel skoro do zneska petih tisoč frankov — na samih gumbih, iglah, zaponkah. K temu pride še vse, kar je krojač le zmogel frakov, dolgih sukenj; novega perila, svilenih ovratnic in nogavic. Povsod seveda, na potovalni kočiji, ki jo je najel v Parizu, na svetli novi prtljaji in na novi uniformski suknji slug: grb markizov d'Entragues. Ta grb je bil plod Balzacove fantazije: ščit, sestavljen iz štirih polj, posejanih z geometričnimi liki s križci in krogi in dvojne heraldičnih figur, ki sta posebej bili markizovo geslo: »Jour et nuit« (Noč in dan).

Tako se je pripeljal na Dunaj, kjer si je poiskal sobo v tedanjem odličnem hotelu »Pri zlati hruški«, Hotel »Zur goldenen Birn«, dobro znan tudi starejši slovenski generaciji, na Landstrasse, je bil takrat, leta 1835., eden najbolj znanih v

tem plemenitaškem predmestju. Balzacu so odkazali sobo, ki je bila že pripravljena zanj, polno rož, z lepo snažno platneno posteljnino in krvavo zgodovino.

Tu v ti sobi sta se grofica Lulu Thürheim in njen ljubimec Charles Thirion ljubila in čitala njegove, Balzacove romane! Zaljubljenca je ločil stan in bogastvo. V ti sobi se je Thirion po tiskih blaženih tednih nenadoma zastrupil. Balzac, ki zadnje tri dni in tri noči ni zaslišnil očesa, je vedel, da tudi njega čaka v ti sobi mnogo bridkosti, morda celo Thirionova usoda.

Ni bil navajen na lahke zmage, ženske mu niso kar padale k nogam. Majhen čokat, zavaljen, osivelih las in s ščetinastimi brki na zgornji ustnici, skoro brez vratu, s kroglasto črepinjo, je izzival karikaturiste.

Eva, ki se mu je enkrat že vdala — navzlic čuječnosti svojega soproga, ki je od daleč nekaj slutil, navzlic vsi sramoti, ki bi si jo nadela, če bi se zakonolomstvo razkrilo — tudi Eva ni ležala na kolenih pred njim. Iz njenih pisem je razbiral slast, da ga muči, užitek razvajene ženske, ki moža herojične pomembnosti pritiska k tlom in ga ponižuje.

Ze prvi dan, snidenje v hiši zaupnih prijateljev, mu je prinesel ponižanje in bolečino.

»Sijajnejša si, nego kdaj prej!« je začel Balzac v svojem pretesnem suknju.

so uslužbenci, ki so bili na 1. aprila t. l. že več kot tri leta v skupini in so bili v teh letih odlično ocenjeni.

Loterija Poštnega doma. Stavbna zadruga »Poštni dom« je dobila, kot smo že poročali, dovoljenje za prireditve efektne loterije. Srečje je 20.000, cena jim je pa po 10 Din. Dobitkov je 600 v vrednosti 66.000 Din. Glavni dobitnik je pohištvo za jedilnico, spalnico in kuhinjo, vredno 25.000 Din. Nato sledi drugi dobitnik: voz zapravljiček s konjem in opremo, v vrednosti 10.000 Din, šivalni stroj, moško ali žensko kolo itd. Vlečenje loterije »Poštnega doma« bo *1 decembra 1931.

Odprava pisarniškega pavšala. V nekaterih resortih v naši banovini so prejeli uslužbenci še do zadnjega namesto pisarniških potrebščin v naravi posebno denarno odškodnino, kakor je bilo to preje v Avstriji sploh običajno. Odškodnina je bila zadnjih 10 let določena z zneskom 40 Din na leto, ponekod pa so prejeli uslužbenci po 6 Din na mesec. Ker je glavna kontrola odločila, da izplačevanje pisarniškega pavšala ni utemeljeno v zakonu o državnem računovodstvu, se je nakazovanje pisarniškega pavšala — ker krajevne kontrole izplačila niso več vidirale — ustavilo. Ta odločba je vsekakor v korist uslužbencev, ker je nabavna cena pisarniških potrebščin brez izjeme višja kot je bil ekvivalent zanje.

Samski davek in carinski uslužbenci. Finančno ministrstvo je izdalo pojasnilo na vprašanje, da li je poslovne pristojbine, katere prejema carinski uradniki po carinskem zakonu, smatrati za dohodek, ki je zavezan po zakonu davku na samce. Po tem pojasnilu morajo centralne carinske blagajnice, ki izplačujejo carinskim uradnikom plačo, poleg iste navesti tudi koliko vsak uradnik prejema poslovnih pristojbin na mesec, ker je treba tudi ta dohodek obdavčiti s samskim davkom.

Predpisi o kaznilniških uslužbenih. Justično ministrstvo je izdalo uredbo o uslužbenih kaznilnic in sličnih zavodov. Dele se ti v stražnike, desetnike, podnarednike, narednike in zapovednike. Uslužbenec prvih štiri

stopenj postavlja upravnik zavoda, dočim imenuje justični minister zapovednike. V zavodih za vzgojo in popljševanje mladoletnih se deli osebje na vzgojno, pedagoško, strokovno in obrtno, na učitelje in nadzornike. V pravilniku so razen tega pogoji glede izobrazbe osebja teh zavodov in določila o napredovanju, oziroma o upokojitvi, prav tako tudi disciplinski predpisi. Na koncu vsebuje uredba predpise o tistih uslužbenih, ki so v višjem činu, kot bi jim po uredbi pripadali.

Nazivi državnih uradov. Tukajšnja banska uprava je obvestila vse državne urade, da se v nazivih nekaterih državnih uradov dodaja tudi pridevnik »kraljevski«, kar pa ni dopustno. Po zakonu o izpremembah in dopolnitvah zakona o notranji upravi je označba »kraljevski«, dopustna samo za urad banske uprave.

Izseljenški referat pri banski upravi. Pri kr. banski upravi v Ljubljani je bil nedavno pri oddelku za socialno politiko in narodno zdravje ustanovljen poseben izseljenški referat, kateremu je naloga, skrbeti za gospodarske, socialne in kulturne interese naših izseljencev. Referat bo vodil kataster izseljencev, zbiral podatke o gospodarskih in delavskih razmerah v državah, kamor se naši ljudje izseljujejo, vzdrževal bo stike z izseljenci, jim nudil pojasnila, posredoval v zapuščinskih in odškodninskih zadevah, posredoval delo in pospeševal kolonizacijo v tuzemstvu. Deloval bo v stiku z izseljenškim komisariatom v Zagrebu, z inspekcijo dela, delavsko posredovalnico, delavsko zbornico in okrožnim uradom za zavarovanje delavcev.

Podržavljenje zdravstvenih šol. Po zakonu o strokovnih šolah za pomožno osebje v socialni in zdravstveni službi so naslednje šole proglašene za državne zavode: šole za oskrbne sestree v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Skoplju, šole za zdravstvene pomočnike v Beogradu in Zagrebu, vse šole za bolničarje in bolničarke pri državnih bolnicah in babiške šole v Ljubljani, Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in Skoplju. Gojenci teh šol uživajo tudi običajno ugodnost za potovanja po železnicah.

Organizacijske vesti.

Pogodbeni poštarji in nova poštarska organizacija. Za člane novega odbora dravske sekcije UPU je bil izvoljen kot zastopnik pogodbenih poštarjev Franc Pangre, pogodbeni poštar iz Dola pri Domžalah.

Iz organizacije sarajevskih upokojencev. Ob ustanovitvi »Udruženja državnih penzionera i penzionerki kraljevine Jugoslavije« v Sarajevu, je nova organizacija prevzela od do tedanjega »Društva penzionera« premoženje v znesku 241.809 Din v go-

tovini, razen tega pa še pisarniški inventar.

Razid društva. Udruženje zvančnikov, zvančnic in služiteljev finančnih in davčnih uprav se je po sklepu izrednega občnega zbora prostovoljno razšlo.

Razpust društva. Po objavi v »Jugoslovanu« je »Društvo cestnih in rečnih nadzornikov za Slovenijo v Ljubljani« razpuščeno, ker nima pogojev za pravni obstoj.

ki mu je z dvema vrstama zlatih gumbov stiskal pljuča in srce.

»Izpovejte se mi. Niste mi ostali zvesti!« ga je napadla krasotica.

»Le izračunajte si,« jo je prosil poln bridkosti, »dan ima štiriindvajset ur. Osemnajst ur delam, spim šest ur in doma sploh ne zapustim. Kdaj naj bi Vas le bil varal?«

S sovraštvom je govorila o Lauri de Berny, izvoljenki njegove mladosti.

»Ne, Vi ste moja prva ljubica! Lavro sem bolj oboževal kot mater in jo še danes. Pred Vami moje srce ni poznalo nobene ženske!«

Za tisti dan je odpustila svojemu »mužiku Honoreskemu«, kakor se je sam nazival. Eva je bila Rusinja in gospodarila je stotinam duš tlačanskih mužikov. Želel je biti le teh eden.

Celó v teh dunajskih dneh je Balzac pisal. Dan se je pričel zanj ob treh zjutraj z delom. Pisal je, naslonjen na rob mize in naglo sopol z visoko privzdignjenimi košatimi pleči. Njegov kratki vrat je izginil, zdelo se je, da mu črepinja kot krogla čepi vrh hrbta. Vsak dan polnih dvanaest ur. Iz blazno-ogromnega preobilja življenja, katerega je videl, iz dobe po Napoleonovem padcu, so mu rasle postavice za nešteto romanov, tako polnokrvne, tako resnične, da so se vedno iznova pojavljale in da je od knjige do knjige delil svojo usodo z njimi.

»Priden, Bengalec? Ali poje indijski čiček?«

Eva je imela celó toliko poguma, da je prišla v hotel k »Zlati hruški«. Bila je ponosna na spoštovanje, s katerim so bili sprejeti na Dunaju njenega oboževalca, ponosna je bila na sveženj njegovih pisem, ki jih je hranila, pisem polnih krvi, duha, strasti! Umotvor v pismih! Pisma oboževalca, ki predmeta svoje ljubezni dolga leta osebno niti poznal ni in ki je ljubljeno ženo šele po večletnem dopisovanju prvič videl. Za to ga je nagradila.

Toda njen kratkotrajni obisk mu je prinesel objem, v katerem se je smehljala, on pa je trpel bolečine, kakor da je na natezalnici.

»Moj Bengalec mi mrši lasel! Ukrotiti ga moram.«

Ukrotila ga je. Sinoči, pri knezu Schwarzenbergu je dvoril gospe de Castrie! On, ki je vendar s pogledi neprestano obkrožal oboževano postavico gospe Hanske! — Branil se je medlo, vendar jo je s tem spravil do besnosti. Pozabila je, kako opasen bi mogel postati zanj samo ta obisk, ko mu je ihté in divjaje očitala vso njegovo nezvestobo. Celó junakinjam njegovih romanov ni prizanašala s porogljivim sovraštvom. Bila je ljubosumna na njegovo delo, ker ga je celó tu, v njeni bližini, vsega oklepalo!

Majdica pere za svoje punčke.

Mala Majdica je svojim punčkam dobra mamica. Ona skrbi za to, da so vse njihove oblečke vedno vzorno čiste. Enkrat na teden ima veliko pranje. Seveda jemlje za to samo Schichtov Radion. Ona je že pri svoji mami videla, da postane s Schichtovim Radionom oprano perilo belo kot sneg in da se pere hitro in lahko, kajti

SCHICHTOV RADION PERE SAM IN VARUJE PERILO ZAJAMČENO BREZ KLORA

Nove knjige.

»Mladika«. Izšla je 8. številka te družinske revije, ki vsebuje razen nadaljevanj romanov še več krajših leposlovnih in poučnih sestavkov. Zanimive so potopisne črtice urednika F. S. Finžgarja »Preko poljskih polj«, potem pa biografski pregled dela velikega jezikoslovca prof. dr. Ant. Breznika. Dva članka o življenju družine imata zdravo vzgojno jedro in sta vredna branja. Sledijo še spisi o številnosti Slovanov, o proslavi Dav. Jenka in Ign. Borštnika (s slikami). Običajni drobiž za kuharico in gospodinjo, šale in uganke, je pester kot vedno. Številka je prav bogato in lepo ilustrirana. — »Mladika« se naroča v Celju, Mohorjeva tiskarna in velja za vse leto 84 Din.

»Zdravje«. Vsebinska 5. do 6. številke tega zanimivega zdravstvenega mesečnika: Iščimo srečo v higijenskem preporodu! Dr. Karel Petrič. Zakaj ne pri nas? Dr. Bojan Pirc. Začimbe. Ing. M. Ahačič. Čuvajte otroke nesreč. Dr. F. G. Štiri vprašanja — trije odgovori. Naše spanje. Glasnik higijenskih ustanov v dravski banovini. Ureja dr. Karel Petrič. Slike. Pripoveduje Milan Vrtačnik. (Se nadaljuje). Dobro čtivo. Drobiz. — Urednik dr. Ivo Pirc. List izhaja vsakega petnajstega v mesecu. Uprava lista »Zdravje«: Ljubljana, Zaloška cesta 2. Letna naročnina za Jugoslavijo 30 Din. List toplo priporočamo!

Učiteljstvo po svetu.

Angleško učiteljstvo je organizirano v National Union of Teachers, ki šteje 130.000 članov. Od vsega angleškega učiteljstva je 119.658 oseb, ki imajo popolno učiteljsko izobrazbo, 42.586 pa jih je, ki imajo zelo majhno ali skoro nikake izobrazbe. — Od teh je 8734 pomožnih učiteljev(ic), ki jim za učiteljski poklic ni bilo treba predložiti razen zdravniškega spričevala nikakih drugih dokumentov. Mnogo pa je tudi učiteljstva s popolno fakultetsko izobrazbo. Na svojem kongresu v Klandudnu v Velsu je učiteljstvo zahtevalo podaljšanje šolske dobe za eno leto, kar je prosvetni minister tudi obljubil, in pa tudi enako izobrazbo za vse učiteljstvo. Zahtevalo je tudi radikalno postopanje za izboljšanje gori navedenih razmer glede učiteljske kvalifikacije za sprejem v učiteljsko službo.

tvorijo učitelji z izpitom (ki odgovarja menda našemu usposobljenostnemu izpitu), drugo kategorijo pa učitelji brez izpita. Prva, ki ji pravijo kategorija »z vsemi pravicami«, lahko dobi službo v katerikoli vasi ali mestu, druga kategorija »z omejenimi pravicami« — pa samo v krajih do 500 prebivalcev. Plače se ravnaajo po službenih mestih, oziroma krajih, ki so razdeljeni v 10 razredov, in sicer so sledeče (preračunano po kurzu 1 peseta = 7.1213 Din): I. kategorija: 1. razred 4747 Din, 2. razred 4154 Din, 3. razred 3560 Din, 4. razred 2967 Din, 5. razred 2373 Din, 6. razred 2077 Din, 7. razred 1780 Din, II. kategorija: 8. razred 1780 Din, 9. razred 1483 Din, 10. razred 1186. »U. T.«

Opozarjamo na današnji oglas prevozniške tvrdke Guštin.

Zase dela, kdor dela za »Naš Glas«. Širite ga, naročajte ga, podpisajte ga!

Prizor je postal tako strašen, da je v Balzacu odmeval do smrti. Čeprav se je končal z objemom.

Je bila gospa Hanska lepa? Lica so se ji vendar prebogato razcvetela, njena postava je bila prepolna in na slikah se nam kaže kot ljubko, a postarano, tolsto, staro dete. Jo je mar ljubil, zato, ker je prihajala iz fantastičnega Izтока, ker je imela tlačane, ker je bila maršalica in sedala za mizo z veljaki? Jo je ljubil, ker je ta visoka dama brala njegove knjige in mu pisarila pisma?

Ko je po treh tednih dela, muk in neutolažene strasti spet sedel v popotni voz, ki je na vraticah nosil grb gospodov d'Entragues, je vedel, da so se njegovi dolgovi povečali za deset tisoč frankov. Napol se je bil že iztrgal kipečim valovom dolgov, neprestano grozečemu poginu in upnikom, ki jih je pobijal edino le z ostrino svojega peresa. Zdaj se je vozil podvojeni tlaki in novim robotam naproti.

Ni obžaloval tega popotovanja, te »besnosti svojega življenja, besnosti pisanje ljubezni.«

Ko je sklanjal svoje bazaltno čelo nad duhteče Evine ročice, je izdaval za slovo besede:

»Ne zapusti me nikdar! Umori me. Samo s teboj verujem v življenje.«

Ko je potem sedem dolgih dni potoval domov čez pet meja in skozi sitnosti desetih obmejnih oblasti, mu je blestela

ves čas njena slika pred očmi, slika nežnega in muhastega otroka, ki se mu nikoli ni zazdel postaran in zamaščen.

Med vožnjo je zlagal pismo, ki ga ji je hotel poslati iz Pariza: »Oboževano dete! Nikoli nisem bil srečnejši, nikoli nisem tako trpel. Vedel sem, koliko muk me čaka — našel sem jih. Verujem v življenje s Teboj.«

Na prstu pa je nosil ves blažen arabski prstan, betuk, katerega mu je podaril zgodovinar gospod Hammer-Purgstall.

»Lepega dne boste spoznali važnost tega darilca.«

On, ki mu je bilo vesoljno človeštvo kakor eno samo truplo, ki ga je moral raztelesiti, da odkrije njegovo najglobljo resnico, je veroval v čar tega prstana. Vere ni izgubil, ko je čul, da jih izdelujejo na tucate — po šest petic komad. Evina vsemogočnost, za katero je delal pokoro, mu je živela v arabskih pismenkah, vrezanih v prstan iz medii.

Nič svoje vere ni še izgubil, ko je po smrti maršala Hanskega in po osmih letih strašnega čakanja smel postati njen mož. Tudi tedaj še ne, ko je tožila malo pred smrtjo ob njegovi bolniški postelji: »Kako naj uredim vse to? To bo sitnosti in težav.« Tudi tedaj najbrž ne, ko je umiral sam, zapuščten, ker je ona ob običajni uri legla spat.

Staroupokojenci.

K člančiču pod tem naslovom, katerega smo zadnjič ponatisnili iz »Jugoslovanu«, je v istem listu dne 25. junija objavil stari organizator upokojencev, gosp. dr. Jos. Kronvogel, še naslednje pripombe, katere zaradi njihove važnosti objavljamo:

»Pisec članka »Staroupokojenci« v »Jugoslovanu« z dne 18. junija t. l. se je dobro in upravičeno zavzel za upokojence, prevzete od Avstrije. Natančnejše naj bi bil navedel, da za te upokojence velja zdaj tudi v naši državi uzakonjena takozvana rimska konvencija z dne 6. aprila 1922., po kateri pokojnine od Avstrije prevzetih upokojencev ne smejo biti manjše od prejemkov, katere so le-ti dobivali dne 3. novembra 1918. od bivše državne uprave.

Toda naša država ima še drugo vrsto »staroupokojencev«; to so tisti uslužbenci naše države, katere je leta ob prevratu prevzela v aktivni službi, a jih potem upokojila pred uradniškim zakonom z dne 31. julija 1923. Ti jugoslovanski staroupokojenci dobivajo okroglo le polovico ali le tretjino tiste pokojnine, katero določata uradniška zakona z dne 31. julija 1923., odnosno 31. marca 1931., njihovim pozneje upokojenim tovarišem.

Tako so odmerjene tudi pokojnine zgoraj uvodoma omenjenim avstrijskim staroupokojencem. Nisem še nikjer slišal ali čital, da bi bile v uradniškem zakonu z dne 31. marca 1931. penzije previsoko določene, to je više nego jih rabijo upokojenci, da morejo sebe in svoje preživljati. Iz tega sledi logični zaključek, da dobivajo po uradniškem zakonu z dne 21. julija 1923., odnosno pred njim upokojeni uslužbenci za tretjino, odnosno za dve tretjini manj.

Dr. Josip Kronvogel, Črmla.

Zvečer zadnji redni voz: iz Šiške 21:44, z Viča 21:45, z Zaloške ceste 21:42, z Dolenjske ceste 21:42.

Nočne vožnje: iz Šiške proti mestu: 21:50, 22:22, 22:52, 23:22; z Viča proti mestu: 21:51, 22:23, 22:53, 23:23, 23:53; z Dolenjske ceste proti mestu: 22:25, 22:55, 23:25, 23:55, 24:15; z Zaloške ceste proti mestu: 21:55, 22:25, 22:55, 23:25 (23:55 samo do Mestnega trga); od glavne pošte proti Šiški in Viču: 22:10, 22:40, 23:10, 23:40; od glavne pošte proti Dolenjski in Zaloški cesti: 22:05, 22:35, 23:05, 23:35, 24:05.

Mestni avtobus Ljubljana-Ježica-Črnuče: od 28. t. m. dalje vozi avtobus na progi Ljubljana-Ježica-Črnuče od kavarne Evropa, odhod vsake pol ure, in sicer: od kavarne Evropa ob četrt in tričetrt, s Črnuč oziroma Ježice od pol in ob uri.

Zdravstveni drobiž.

Škoduje aluminij zdravju? Često je najti gospodinje, ki pri nakupu kuhinjske posode odločno zavračajo aluminijasto posodo, to pa zgolj iz predsodkov, češ, da aluminijasta posoda oksidira in je s tem človeškemu zdravju škodljiva. Ker pa so v zadnjem času v Nemčiji ti predsodki resno ogrozili konsum in produkcijo aluminijaste posode, je prosilo več tvornic za izdelovanje tovrstne posode državni zdravstveni urad za mnenje. Poizkuse so napravili na psih. Tem so k hranje primenili 1 gr aluminijevega oksida, katera količina stokratno presega količino, ki pride v poštev pri rabi posode. Rezultati so bili povoljni, kajti poizkusi niso zapustili nikakršnih zlih posledic ali motenj. Tako je izginil ne-utemeljen predsodek o škodljivosti aluminijaste posode zdravju.

Če strežes tuberkuloznim. Strežnik tuberkuloznih mora biti o tem poučen, da je tuberkuloza prenosljiva bolezen,

da se pa moremo okuženju ogniti, če se skrbno držimo navodil, danih nam za občevarje z bolnikom, glede njegovih izpljunkov, blata, obleke, perila itd., posebno pa, da gledamo na to, da se ne izpostavimo neposredno kapljicam, ki gredo od bolnika pri kašljanju, kihanju in govorjenju in ki so pogosto polne bacilov; nikakor se ne sme zgoditi, da bi bolnik kašljal v nas. Vsaka z oskrbo tuberkuloznega zaposlena oseba mora biti med službo oblečena v plašč, ki obleko popolnoma zakrije, ki srednje telo in hrbet popolnoma pokrije in ki se da oprati; večkrat ga moramo oprati, prej pa še desinficirati. Preden zapustimo bolnikovo sobo, moramo plašč odložiti in nato roke temeljito desinficirati. Prav tako si mora strežnik roke tudi vselej takrat temeljito desinficirati, preden je. Uživanje jedi in pijač v sobi bolnikovi je strežniku strogo prepovedano. Od strežniškega osebja uporabljena jedilna in pitna posoda mora biti zmeraj ločena od jedilne itd. posode bolnika. Posebno pazljivi moramo biti glede izpljunkov in pljuvalnikov; ne smemo jih preveč tresti in si moramo nato roke umevno umiti. Po končani strežbi je treba roke do komolca na novo temeljito desinficirati in si potem obraz umiti. Če bomo zmeraj tako postopali, se nam okuženja ni treba bati.

Obiskovanje bolnikov. Ena najlepših in najvzvišenejših nalog je pač ta, da obiščemo svoje prijatelje in znance ter da jih potolažimo in razvedrimo. Biti pa moramo pri takih obiskih pametni in previdni.

Posebno pogosto napravimo napako, da obiske predolgo raztegnemo. Dolgi obiski so mučni in utrudljivi tako za bolnika kot za okrevajočega; more se zgoditi, da povzročijo poslabšanje bolezni ali celo recidivo! Žalibog so bolniki sami preveč obzirni in si ne upajo obiskovalca odsloviti, če postaja

ne utrudljiv in nadležen; žalibog je pa še več brezobzirnih obiskovalcev, ki se v bolniški sobi kar domače naredijo, bolniku razne mogoče in nemogoče stvari pripovedujejo in se pri tem morajo celo lastne njegove bolezni dotikajo. S tem bolnika samo razburimo in mu delamo nadlego; bolnik se kar odahne, če se zaprejo vrata od zunaj, in je vesel, če je obiskovalec odšel. Za takšne slučaje je najbolje, če odstranimo prej vse stole iz bolniške sobe in če obiskovalcu, ako zahteva stol, vljudno in prijazno povemo, da je dovolil zdravnik le prav kratke obiske, ki naj se opravijo stojé. To sredstvo vselej pomaga; kajti tudi najbolj zgovornemu človeku se ne dopade, da bi predolgo stal, in se kmalu poslovi.

Kratek, miren in tih obisk je za bolnike odpočitek in veselje, dolg obisk, posebno še, če je preglasen pa utrujenost in nadlegovanje. Te besede si dobro zapomnimo in bomo lahko mnogo dobrega napravili.

Prša. Poleti se radi osvežimo s hladnim kopelmi ali pa vsaj s pršo. Prša ne čisti samo, temveč tudi poživlja in utrjuje, potom gimnastike krvnih cevi v naši koži. A nikdar ne pusti, da bi padel polni curek mrzle prše s polno silo na nepokrito glavo. Veliko jih je, ki postanejo po takšni prši omotični in jih glava boli. Zato opusti direktno pršo glave vsaj v začetku ali pa štiti glavo s kopalno čepico. Sploh je priporočljivo, da se na pršo šele poigoma navadimo. Začnimo najprvo s pršo nog, nato pride na vrsto hrbet, za njim prsa in trebuh in šele na koncu sledi splošna prša. Po mrzli prši se moraš zopet nekoliko ogreti, bodisi s solnčno kopeljo ali s telovadbo ali pa s sprehodom.

Za tuberkulozo je človek sprejemljiv zlasti v najnežnejših otroških letih.

(Iz »Zdravja«.)

Vozni red

Ljubljanske cestne železnice.

Zjutraj prvi voz: iz Šiške proti Ljubljani 5:56, z Viča proti mestu 6:21, z Zaloške ceste 6:04, z Dolenjske ceste 6:25.

Priporoča se modna trgovina

T. EGER
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 2

SELITVE, oziroma PREVOZ

pohištva obavlja po zmernih cenah ter daje pri plačilu državnim nameščencem ugodne pogoje

Draga Guštin, Moste -- Ljubljana

Prvo splošno prevoznitvo z brzovoznimi avtomobili

Telefon: 3162 in 2942 Brzovozni naslov: D. Guštin, Moste-Ljubljana

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špacerijskega blaga.

Najnižje dnevne cene! Postrežba točna in solidna.

Telefonska številka 2412

Številka pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. PERSCHE
LJUBLJANA, Pred škofijo 21.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Pisalni stroj „IDEAL“ modela D najmodernejša konstrukcije

THE REX Co.

Ljubljana, Gradišče 10

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Špacerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Telefon številka 2312

Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnena blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapetri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

C. J. HAMANN
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarja modernih ročnih del.